

УДК: 911.5:338.483.1

Гуцуляк В. М., Думітраш Д. Г.

Розвиток туризму в Сучавській частині Єврорегіону «Верхній Прут»

В статті дається аналіз туристичної діяльності на території Сучавської частини Єврорегіону «Верхній Прут». Ця територія має особливі фізико-географічні (ландшафтні) умови, що дає широкі можливості для розвитку рекреації та туризму. Виділяються основні природні і антропогенні ресурси. Результати дослідження мають значення для рекреаційного природокористування, представляють інтерес потенційних інвесторів та ін.

Ключові слова: туристичний потенціал, сільський туризм, культурний туризм, інфраструктура, єврорегіон.

Гуцуляк В.Н., Думитраш Д.Г. Развитие туризма в Сучавской части Еврорегиона «Верхний Прут». В статье дается анализ туристических ресурсов Сучавского уезда Румынии. Выделяются природные и антропогенные ресурсы, которые капитализируются туристической индустрией. Исследование представляет интерес для потенциальных инвесторов. С экономической точки зрения территорию Сучавского уезда можно рассматривать как выгодную для дальнейшего развития туристической индустрии. Модернизация и развитие средств размещения туристов и инфраструктуры, вместе с активной политикой продвижения, принесут ожидаемые результаты.

Ключевые слова: туристический потенциал, сельский туризм, культурный туризм, инфраструктура, еврорегион.

The article presents an analysis of the touristic resources of the Suceava district of Romania. The main anthropological and natural resources, capitalized by the touristic industry, are identified and their particularities are studied. The given research carries a considerable interest for the potential investors by proposing a possible mitigation of the seasonality risk, characteristic for the touristic industry.

Keywords: tourism potential, rural tourism, cultural tourism, infrastructure, Euroregion.

Постановка завдання. Це дослідження має за мету проаналізувати туристичну діяльність одного із субрегіонів Єврорегіону «Верхній Прут», виділивши головні природні та економічні ресурси, що сприяють оптимізації рекреаційного природокористування.

Вступ. Основним завданням нашого дослідження є аналіз рекреаційних ресурсів Сучавської частини Єврорегіону «Верхній Прут», як з геоекологічної, так і з економічної точки зору, що представляють потенціал розвитку тут туристичної індустрії.

Виклад основного матеріалу. Сучавська частина Єврорегіону «Верхній Прут» розташована на північному сході Румунії (в межах Сучавського повіту). Ця територія має особливі фізико-географічні (ландшафтні) умови, що дає можливість для розвитку рекреації і туризму. Край має давню історію освоєння, тому відзначається особливим типом розміщення населення, господарства та характеризується значними рекреаційними ресурсами, які можуть використовуватись для оздоровлення та відпочинку людей. В рекреаційних цілях використовуються ландшафтні місцевості як гірської, так і рівнинної частини. Найбільш екологічно чистими є рекреаційні ландшафти Карпат.

Крім природних ресурсів, одну з головних ролей у розвитку туризму на цій території відіграє антропогенний потенціал, який охоплює сукупність ресурсів, створених людиною, капіталізованих туристичною індустрією. Прикладами таких ресурсів є історичні пам'ятки, поселення, пам'ятники мистецтва, музеї та меморіальні будинки, традиції та звичаї населення.

Сучавський край можна охарактеризувати багатою історичною та культурною спадщиною, які становлять основу для розвитку найпоширеніших видів туризму – культурного та релігійного.

Муніципалітет Сучави представляє собою ідеальне поєднання традиції, релігії, духовництва та модернізму. Все це, разом із відомою гостинністю місцевих жителів, перетворюють її на важливий туристичний центр північної Молдови – вхідні ворота до Буковини. Головними туристичними пам'ятками, що Сучава пропонує своїм гостям є: замок «Четатя де Скаун», руїни замку «Скея», руїни королівського двору, що знаходяться у центрі міста, церква Восводських синів, церква «Воскресіння», Повітовий музей, Музей народного мистецтва, залізничний вокзал Сучави, що є точною копією, лише у меншому масштабі, залізничного вокзалу м. Фрайбург (Німеччина).

В інших місцевостях досліджуваної території також зустрічаються різноманітні історичні об'єкти, що притягують туристів, як внутрішніх, так і з-за кордону. Так, Кимпулунг Молдовенеск пропонує музей "Мистецтво дерева", колекцію ложок професора Цугуй; два пам'ятники народної архітектури: Будинки Грамада і Прундяну, теплицю та дендрадій ліцею "Драгош Воде", віковий в'яз (близько 700 років). Головними пам'ятками антропологічного характеру місцевості Ватра Дорней є: будівля мерії флорентинського типу, зведена у 1897 р., вокзал Ватра Дорней Бай, побудований у 1910 р., віла Чембра (1985), казино (1899). Визначними пам'ятками Гура Гуиорулуй є: етнографічний музей, рекреаційна зона «Лунка Молдовой», музей народних звичаїв Буковини (що був заснований у 1959 році та виставляє понад 2000 екземплярів зібраних із басейнів Молдова та Дорна, на різну тематику: збір дарів природи, мисливство та риболовля, землеробство, текстильна промисловість, обробка дерева, гончарство та ін.). Щорічно тут організовується конкурс карікатур "Юмор у Гурі Гуморулуй", що об'єднує найкращих карікатуристів країни. Рекомендуються для відвідування два головні об'єкти, що представляють туристичний інтерес: монастирі Гумор (на півночі) та Воронець (на півдні).

Сучавський субрегіон налічує 379 сіл, згрупованих у 97 комун (адміністративні одиниці), розташовані у двох природних регіонах – височини та гори, що з часом урізноманітнила їх через величину, форму, стриктуру та щільність заселення. Сільські місцевості мають значний туристичний потенціал, як у гірських, так і в пригірських районах. Окрім історичних та природних

пам'яток, що тісно пов'язанні між собою, туристичний інтерес представляють також цінні ресурси біорізномаїття. Особливою приманою для туристів представляють ремесницькі діяльності, що передаються із покоління в покоління: розпис ікон, прикрашання писанок, вироби із дерева (бочки, традиційні народні музичні інструменти), кам'яні скульптури, ткацтво, робота зі шкіряними виробами та ін.

Серед агротуристичних сіл найвідомішими є: Арборе, Ботошана, Чіпріан Порумбеску, Марджіня, Молдова Суліца, Пожората, Путна, Раска, Слатіна, Сучевіца, Вама, Ватра Молдовіцей.

Етнографічний та фольклорний фонд Сучавського краю підкреслює талант та розуміння прекрасного мешканцями цієї зони. Багатство етнографічних елементів особливо помітне у зоні Дорна, де й досі збереглися давні традиції та заняття, а також аутентичний одяг, охарактеризований вишуканим поєднанням стилю та кольору.

Серед найвідоміших поселень з цієї точки зору є: Марджіня (у 10 км від Радауць) названий центром чорної кераміки, шліфованої за допомогою каменю, техніка перейнята у гето-даків, що в черговий раз доводить продовження аутентичного населення у регіоні; Дорна зі своєю буковинською специфікою архітектури – зовнішніми декораціями, що переймають геометричні чи квіткові мотиви; Чоканешть (у 22 км від Ватри Дорней), знаменитий своїми килимами та писанками; Качіка – важливий керамічний центр; Фунду Молдовой – центр виготовлення народних інструментів та артистичної обробки дерева; Арборе (килими та рушники).

Істотну роль у розвитку туристичної індустрії субрегіону відіграють його економічні показники та рівень розвитку засобів розміщення та харчування, запропоновані туристам. У Сучаві перетинаються авто-, залізничний та авіатранспорти, що істотно підвищують туристичний потенціал повіту. Існування бажаного шляху доступу до дестинації, який відповідав би критеріям комфорту та фінансовій ситуації туриста є дуже важливим фактором у виборі місця відпочинку.

Аналізуючи туристичні структури із функціями розміщення туристів (табл. 1), можна відзначити, що найвищий показник характерний для сільських

Таблиця 1

Туристична інфраструктура Сучавського повіту*

Об'єкти	Кількість
Готелі і мотелі	28
Туристичні котеджі	-
Кемпінги та одиниці котеджного типу	4
Туристичні віли	6
Табори для школярів та дітей дошкільного віку	21
Міські туристичні пансіони	49
Готелі для молоді	-
Сільські туристичні пансіонати	120
Хостели	3
Туристичні зупинки	2
Одиниці розміщення на судах	1
<i>Всього</i>	<i>236</i>

*Складено за <http://www.suceava.insse.ro/main.php>

пансіонатів (близько 50%), що вказує на високий розвиток сільського туризму. Наступними позиціонують міські пансіонати та готелі.

До 2006 року потенціал розміщення туристів у цілому виріс (завдяки заснуванню нових структур), але вже у наступному періоді відбувся спад, у зв'язку із збільшенням долі сільських пансіонатів, які пропонують не таку велику кількість місць для проживання, як інші структури (табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка туристичного обслуговування*

Роки	Потенціал розміщення	
	Кількість наявних місць	Використані місця (тис. місць-днів)
2000	5269	1335,4
2001	5034	1421,1
2002	5192	1399,5
2003	5577	1640,8
2004	5755	1760,8
2005	6526	1932,6
2006	7012	2056,7
2007	6831	2087,4

*Складено за <http://www.suceava.insse.ro/main.php>

Основний потенціал розміщення туристів у Сучавському повіті завдячується трьом товариствам: "Буковина Туризм", "Рареу Туризм" та "Дорна Туризм", представленими більшістю готелів та мотелів у регіоні.

Окремою категорією закладів громадського харчування є ресторани із румунською специфікою, у яких зустрічаємо традиційні буковинські страви, що представляють неабиякий інтерес для туристів. Такі заклади зустрічаються при агротуристичних пансіонатах, тобто характерні для сільського туризму або у центрі туристичного трафіку – туристичних баз чи у зонах монастирів.

Висновки. Розвитку туризму в Сучавській частині Єврорегіону «Верхній Прут» обумовлені різноманітними природними ресурсами та великим антропогенним потенціалом, сприятливим географічним положенням, наявністю відносно доступних автошляхів, багатою культурною спадщиною, відносно розвиненою інфраструктурою. Туристична галузь тут впродовж останніх років характеризується позитивною та сталою динамікою. Комплексний підхід до розвитку туризму та курортів на місцевому рівні забезпечує неухильне зростання кількості туристів та обсягів надання їм послуг, і відповідно зростання кількості робочих місць та життєвого рівня населення.

Реалізація програми розвитку туризму в регіоні сприятиме створенню потужної туристичної галузі, подальшому розвитку інфраструктури туризму, дотриманню екологічної безпеки та підвищенню рівня природоохоронної діяльності.

Дослідження і оцінювання рекреаційних якостей довкілля слід проводити, перш за все на ландшафтній основі. Топологічні одиниці (фації, урочища, місцевості) утворюють хорологічне різноманіття ландшафтів, що слід враховувати в процесі дослідження естетичної рекреаційної цінності пейзажів.

Представлені авторами результати досліджень – це лише частка поставлених завдань з рекреації і туризму. Потрібні комплексні дослідження всього Єврорегіону «Верхній Прут».

1. Думітраш Д. Динаміка економічного розвитку прикордонного Сучавського повіту Румунії (в умовах перехідного періоду ринкових реформ) / Д. Думітраш // Науковий вісник Чернівецького ун-ту, 2010, вип.483, Географія.- С. 61—66.
2. Дутчак С.В. Туристсько-рекреаційний ландшафт: Ієрархічна структура таксономічних одиниць та їх функціональна характеристика / С.В. Дутчак // Українська історична географія та історія географії в Україні.- Чернівці: ЧНУ, 2009.- С.103—104.
3. Bucur Sabo M. Marketing Turistic / M. Bucur Sabo// Bucuresti: Editura Irecson, 2006.
4. Dimitriu R., Dimitriu A. O analiza cantitativa a turismului din Depresiunea Neamtului/ R. Dimitriu, A .Dimitriu // Analele Universitatii “Stefan cel Mare” Suceava, sectiunea Geografie 2006. Pg. 129-139.
5. Hapeniuc C.V. Cercetarea statistica in turism / C.V. Hapeniuc// Bucuresti: ed. didactica si pedagogica, 2003, 212 pg.
6. Letos C. Interrelationarea mediului antropic si mediului natural in geosistemul depresiunii Ozana-Topolita / C. Letos // Analele Universitatii “Stefan cel Mare”Suceava, sectiunea Geografie 2010. Pg. 115.
7. Negoescu B., Vlasceanu Ghe. Geografia Romaniei / B. Negoescu, Ghe.Vlasceanu // Bucuresti : Editura Teora, 1996.